

Պատճառներ բոլոր յերկրներ,
միացե՛ք!

Գրքում վաղճանագրես իմ
վաղճանախառն արտի վարկարար և (բ) ԳԴ

ԱԳԻՏԱՏՈՐԻ ԲԼՈԿՆՈՏ

№ 4 (11)

Պրոլետարներ բոլոր յերկրների, միացե՛ք.

Հե (բ) և Կենտկոմի կուռ. պրոպագանդայի
յեվ ագիտացիայի բաժին

ԱԳԻՏԱՏՈՐԻ Բ Լ Ո Կ Ն Ո Տ

№ 4 (11)

Հե(բ) և ԿԿԿ Խրատրուկչություն—ժո. Հայաստան

- 1— Դատավարությունից անել բոլոր հետեւ-
վությունները («Պրավդա»-ի փետրվարի 2-ի
առաջնորդողը) 3
- 2— Ոգնություն պրոպագանդիստին— Ժողո-
վրդի վայրագ թշնամիների՝ տրոցկիստների
նպատակներն ու մեթոդները («Պրավդա») 13
- 3— Յերկրորդ ստախանովյան տարին և
ազխատորի խնդիրները 34
- 4— Հրաշալի քվեր— Ինչո՞ւ համար ենք
պայքարելու մենք 1937 թվականին . . 48

Խմբագիր՝ ԳԻՆՈ ՇԱՂԳԱՄՅԱՆ
Պատ. ֆարտուղար՝ Գ. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ
Սրբ. Մ. Սուրբյան և Մ. Գևորգյան
Հրատարակություն № 7 Պատվեր № 243
Գլավլիտի լիազոր՝ № 2258
Տիրաժ 10,038
Պետերատի տպարան, Յերևան

ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆԻՅ ԱՆԵՆԼ ԲՈՒՈՐ ՀԵՏԵՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Հակախորհրդային տրոցկիստական կենտ-
րոնի դատավարությունն ավարտված է։
Մերկացված է տրոցկիստների՝ ֆաշիստա-
կան պահնորդական բաժինների անարգ գոր-
ծակալների դիվերսիոն, լրտեսական, աե-
ռորիստական ու վնասարարական գործու-
նեցությունը։ Գերագույն դատարանի դա-
տավճիւրը, վորին հավանություն տվին խոր
հրդային Միության ժողովուրդները, է
կատար է ածված։

Բանվորներն ու ինժեներները ձեռնարկել
են վնասարարության հետևանքների վերաց-
մանն արդյունաբերության ու տրանսպոր-
տի աշխ ձեռնարկություններում, վորտեղ
դատաճանճերին հաջողվել էր թափանցել,
վորտեղ կատարվել էին դիվերսիոն ու վը-
նասարարական գործողություններ։ Յեր-
կիրն ստեղծագործական նոր վերելքով,
ստախանովյան նոր ուկորդներով պատա-
խանեց տրոցկիստների ստոր, վնասարա-
րական, քայքայիչ աշխատանքին։

Մասսաների համար ատելի տրոցկիս-
տական բանդիտներն անարդ վահմակը չկա-
րողացաւ կանդենցնել արդյունաբերութեան
ու յերկաթուղային տրանսպորտի անչեղ,
հաղթական առաջխաղացումը: Ժողովրդա-
կան տնտեսութեան խոշորագույն ճյուղերը,
չնայած վնասարարութեանը, հնդամյակը
կատարեցին չորս տարում: Բայց փաստը
հաստատուած է՝ Ժողովրդական տնտեսու-
թեան առանձին ճյուղերում տեղի յե ունե-
ցել վնասարարութեան. վնասարարական
գործողութիւններէն մի քանիսը դատարա-
նում ցինիկ կերպով պատմում ելին մեղա-
դրյալները, այդ փաստերը հաստատուած
են նաեւ եքսպերտիզայի կողմէն:

Ապացուցւած է, վոր կուղբատում, Գոն
բատում է մյուս անխաչին ամաղաններում
ձեռնարկւած հանքային նոր հոյակապ շի-
նարարութեանը դիտավորյալ կերպով ար-
դեւակւում եր, ձգձգւում, թանգացւում
եր, կլանում եր ամբողջ ուժեր ու միջոց-
ներ:

Ապացուցւած է, վոր մեր հզոր կոթ-
սաքիմիական արդյունաբերութեանը, վորն
ստեղծւել ու մեծ հաղթանակներ է տարել
վերջին տասը տարւա ընթացքում, ներկա-

4

յումս հաաած կլինելը դարդացման եւ ավելի
բարձր աստիճանի, յեթե նրա վրա իրենց
կեղտոտ թաթը չդնելին Պյատաւելը, Բա-
տայակը և նրանց ողնութեամբ՝ գերմա-
նական հետախուզութեանը:

Ապացուցւած է, վոր աշխարհի հակա-
ների շինարարութեանը, ինչպես Ռւրալվա-
դանտրոյը և Սրեդուխարմեդատրոյը, Պյա-
տաւելների, Մարյասինների, կուլեգայեւ-
ների և նրանց նման տրոցկիստական բան-
դիտների վողորմածութեամբ ձգձգւում եր
ի վնաս տնտեսութեան և յերկրի պաշտպա-
նութեան:

Ինչպես այժմ հաստատուած է, դիտակ-
ցարար սինթետիկ կաուչուկի լիտի սարո-
տած է կատարել ուսինի արդյունաբերու-
թեան նախկին գեկալար տրոցկիստ Բիտկե-
րը, հակահարւածի չհանդիպելով ուսինի
արդյունաբերութեան գործարանների կող-
մէն, չնայած վոր այդ գործարանների աշ-
խատողների համար պարզ եր, թե ինչպիսի
նշանակութեան ունի հումքի այդ տեսակը:
Միայն ծանր արդյունաբերութեան Ժողկոմ
ընկեր Որջոնիկիձեյի անմիջական միջամե-
տութեանը կոտրեց սինթետիկ կաուչուկի
յուրացման նկատմամբ յեղած սարտաժը:

5

Բայց ուետինի արդյունաբերութեան մեջ ևս վնասարարները քիչ բան չեն կատարել:

Իսկ ինչպե՞ս եր դրությունը տրանսպորտում: Դատավարությունը յերևան բերեց, թե վնասարարներն ինչպե՞ս եյին փոխադրումների վիժեցման նպատակը հետապնդող իրենց գործունեությունը դիմակավորում «սահմանային նորմաներով»: Տրանսպորտում վորքա՞ն մարդիկ, վնասարարութեանն անմեղատակից տնտեսավարներ, ինժեներներ ու տեխնիկներ տարիներ շարունակ թույլ են տվել, վոր սահմանի «տեսարանները» քթից բռնած պար ածեն իրենց: Հարկ չկա խոսելու նրանց մասին, ովքեր գիտակի իմաստուն տեսքով պաշտպանում եյին այդ նորմաները, գիտակցաբար և անգիտակցաբար կիրառելով միասարարական դրույթները: Այդ ամոթալի դրութեանը վերջ տրվեց միայն ընկեր Լ. Մ. Կազանովիչի տրանսպորտ զարով, վորն արագորեն կարողացավ ճանաչել սահմանային նորմաների պաշտպանների եյությունը և տրանսպորտի լավագույն մարդկանց՝ ստախանովականների հետ միասին ջախջախեց վնասարարական նորմաները:

Այս և այլ փաստեր ցույց են տալիս,

6

վոր մի շարք ձեռնարկություններում ու տնտեսութեան ճյուղերում վատ ե դրված յեղել կուտակեցական աշխատանքը, բուլչեկյան ինքնաքննադատությունը բավականաչափ ծավալված չի յեղել: Բացահայտ վրնասարարական բնույթի փաստերի նկատմամբ ավելի ուշադիր լինելու կոչող ձայները հաճախ հարկ յեղած պաշտպանություն չեն գտել: Մանր բուրժուական ըստորաբարչությունը ցեխի, գործարանի վարչութեան կամ գլխավոր վարչութեան հանդեպ՝ յերբեմն բթացնում եր զգաստությունը. կեղծ «գիտական» հեղինակությունների առջև խոնարհվելը հաճախ հասցնում եր ժողովրդական տնտեսութեան և մեր յերկրի պաշտպանունակութեան չահերի մոռացութեան:

Ինժեների, տեխնիկի, վարպետի սուր աչքը չեր կարող չնկատել մի շարք խայտառակություններ, ուղղակի տեխնիկական աշխանդակություններ: Բայց փոխանակ ամբողջ ձայնով աղաղակելու այդ խայտառակությունների մասին, փոխանակ յերևան բերելու թերությունների ու ավարիաների իսկական պատճառները, արդյունաբերութեան ու տրանսպորտի վոչ փոքր թվով աշ-

խատույններ սահմանափակվել են փաստերի սլատիվ արձանագրումով, թերություններ համար արդարացումներ վորոնելով:

Վնասարարության հետևանքների վերացումը սահմանջում է նախ և առաջ հրաժարվել այդ պատվությունից, արտադրության մեջ դոյություն ունեցող խայտառակությունների ու խառնաշփոթության նրկատմամբ քաղքենիական վերաբերմունք ցուցաբերելուց: Բողչևիկյան ինքնաքննադատությունը, վորին բաղմիցս կոչել է մեզ լնկեր Ստալինը, սրեաք է ծախարվի հատուկ ուժով: Կուսակցական կազմակերպությունները հատուկ պատասխանատվություն են կրում և սրեաք է դատախարությունից քաղեն բոլոր դասերը:

Նորից սրեաք է վերանայվեն այն տեխնիկական նախագծերը, հաշիվները, նախահաշիվները, վորոնք կազմված են յեղել վնասարարների ձեռքով: Ինժեներների ու տեխնիկների, ստախանովական բանվորների ու հարվածաշինների ալարտքն է արտադրական խորհրդակցություններում խիստ քննադատության յենթարկել այն ամենը, ինչ մինչև այժմ կատարվել է նրանց ձեռնարկություններում վնասարարների առա-

8

ջարկությամբ: Միայն այս ճանաարհով հնարավոր կլինի մերկացնել ու մինչև վերջը քերևան բերել կատարված բոլոր խայտառակությունները և բողչևիկյան արագ ու յեռանդուն թափով վերացնել դրանք:

Հակախորհրդային տրոյկխատակոն կենտրոնի դատախարությունը մի անգամ ևս ակնբախտրեն ցույց տվեց աշխատավորների, թե ներկայիս պայմաններում ինչ է նշանակում բողչևիկյան դատաությունը: Այդ մասին ճիշտ առաջին Մոսկվայի «Սերպի Մոլոտ» դործարանի աշխատողները՝ ԽՍՀ Մ-ի բանվորներին ուղղած իրենց դիմումի մեջ, վորն որեքս հրատարակվեց «Պրավդա»-յում:

«... Վոչ մի թերություն, վոչ մի ավարիա, — դրում եյին «Սերպի Մոլոտ»-ի աշխատողները, — չսրեաք է անցնի մեզ համար աննկատելի: Մենք դիտենք, վոր աղբեղատներն իրենք իրենց չեն կանգ առնում, դաղդյահներն իրենք իրենց չեն կոտրվում, կաթսաներն իրենք իրենց չեն պայթում: Յուրաքանչյուր այդպիսի ակտի հետևում թաղնված է ինչ վոր մեկի ձեռքը: Արդյո՞ք թշնամու ձեռքը չէ այդ — ահա առաջին հարցը, վոր այդպիսի դեպքերում սրեաք է

9

ծագի մեղնից յուրաքանչյուրի մեջ» :

Վնասարարության հետեանքների վերացման գործում մեծ է նաև մամուլի դերը : Մեր մամուլը շատ բան է արել ստախանովյան շարժումը ծավալելու համար, լավագույն մարդկանց փորձի պրոպագանդի և հանուն պլանների կատարման ու գերակատարման պայքարելու համար : Նա կատարել է նաև մերկացնող աշխատանք, յերևան է բերել խայտառակությունները, քայց, ինչպես յերևում է, բնավ վուչ բավարար չափով : Տրոցկիստական բանդիտները, ճապոնական ու գերմանական լրտեսները հաճախ անպատիժ կերպով կատարել են իրենց ստոր գործերը : Ժողկոմատները, տեղական կադմակերպություններն ու մամուլն իսկական զգուշություն ու զգաստություն չեն ցուցաբերել նրանց նկատմամբ : Կարելի չէ բերել շատ ուրինակներ, յերբ մերկացնող նյութը, առանձնապես այնպիսի նյութ, փորն ուղղված է յեղել խոշոր տնտեսվարների դեմ (յերկաթուղիների պետերի, շինարարությունների ու ձեռնարկությունների ղեկավարների դեմ) ուղարկվել է բնավ վուչ ըստ պատկանելության և ընկել է վնասարարների ձեռքը : Նույնիսկ այն ժա-

10

մանակ, յերբ նյութը տպագրվել է, քերթերը միշտ չէ, փոք կարողացել են գործը հասցնել մինչև վերջ և հաղորդվող փաստի հետևում յերևան բերել հանցագործության, վնասարարության պատկերը :

Առանձնապես խիստ սրտք է դնել կադրերի ընտրության հարցը, այնպիսի ընտրության, փորն ապահովի տրոցկիստական լրտեսական գործերի կրկնության անհնարինությունը : Անքննադատ վերաբերմունքը մարդկանց նկատմամբ արտահայտվել է նաև այն բանում, փոք յերբեմն շքանշաններով պարգևատրելու համար ներկայացվել են այնպիսի մարդիկ, ովքեր վնասարարությամբ են զբաղվելիս յեղել ժողովրդական տնտեսության մեջ : Ժողկոմատներն ու տեղական կուսակցական կադմակերպությունները շատ բան ունեն, փորոնց վրա պետք է մտածեն ու աշխատեն :

Մեծ է մեր յերկրի աշխատավորների ստեղծագործական վերելքը : Աճում է լայնանում է հուժկու ստախանովյան շարժումը, յուրաքանչյուր ոք առաջ են քաշվում փայլուն աշխատողների նոր անուններ, աշխատողներ, փորոնք սահմանում են աշխատանքի արտադրողականության նորանոր

11

ուեկորդներ : Բանվորներին, կոլտնտեսական-
ներին, լնատելիզենցիային մեջ աճում է պա-
տասխանատվության զգացմունքը յերկրի
հանդեպ, իրենց մեծ սոցիալիստական Հայ-
րենիքի հանդեպ :

Վնասարարներին վողմից սոցիալիստա-
կան տնտեսությանը հասցված վնասը յե-
ռասխատիկ կերպով կհատուցվի ամենակարճ
ժամկետներում : Յերկիրն իրավունք ունի
սպասելու, վոր այն ձեռնարկությունները,
վորտեղ գործել է թշնամու ձեռքը, շուտով
կիարողանան ռապորտ տալ վուսակցու-
թյանն ու կառավարությանը՝ վնասարարու-
թյան հետևանքները լիակատար ու վերջնա-
կանաբեւ վերացնելու և տնտեսական նոր
հաղթանակներ ձեռք բերելու մասին, հաղ-
թանակներ, վորոնք ամրապնդում են մեր
մեծ Հայրենիքի հզորությունը :

(«ՊՐԱՎԴԱ»-յի փետրվարի 2-ի
առաջնորդողը)

ՈՒՆՈՒԹՅՈՒՆ ՊՐՈՊԱԳԱՆԴԱՅԻՆ

ԺՈՂՈՎՐԴԻ ՎԱՅՐԱԳ ԹՂՆԱՄԻՆՆԵՐԻ՝ ՏՐՈՑԿԻՍՏՆԵՐԻ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐՆ ՈՒ ՄԵԹՈԴՆԵՐԸ

Հակախորհրդային սոցիալիստական
կենտրոնի—Պյատակովի, Ռադեկի, Սոկոլ-
նիկովի, Սերբերյակովի ու մյուսների գոր-
ծի դատաւարությունը և այդ գործի առ-
թիւ իՍՍՀ Միության Գերագույն դատարա-
նի ղինվորական կոլեգիայի կայացրած դա-
տաւճիւր ցայտուն ու սպառնիչ վերադի յե-
րևան բերին ժողովրդի դադադած և ամե-
նալտանդաւոր թշնամիներին—գայերի վոհ
մազի պետական դաւաճանության ստոր
մատնություններին, լրտեսության և այլ ա-
նորինակ հանցագործությունների ամբողջ
խորությունը :

Նրանց գլխավոր խնդիրը, նրանց բաղ-
ձալի նպատակն եր խորհրդային կառավար-
ության տապալումը և իՍՍՀՄ-ում գոյու-
թյուն ունեցող սոցիալիստական վարդերի
փոխոխումը : Ոտարերկրյա ավինների ոգ-
նությամբ իշխանության գրաւումը նրանց
հարկաւոր եր մեր յերկրում կապիտալիզմը

վերականգնելու համար: Ձինովյեվը, Կամենեվը, Սմիլնովը և տրոցկիստական-զինովյեվական տեռորիստական կենտրոնի մյուս մասնակիցները ստում եյին դատարանում, ասելով, թե իրենք ղեկավարվել են միայն իշխանության ծաղավով:

Սպիտակ-գվարդիական տեռորը յերբեք չի յեղել անժրագիր: Յերբեք եսերները կրակեցին Լենինի վրա, նրանք նույնպես ձգտում եյին իշխանության: Բոլորին հայտնի չէ, վոր նրանք այդ բանն անում եյին հանուն բուրժուազիայի իշխանության վերականգնման: Յերբեք սպիտակ-գվարդիականները կրակեցին մեր լիազոր-մերկայացուցիչներ Վորովսկու և Վոյկովի վրա, նրանք խորհրդային յերկրի դեմ պատերազմի սլուլակացիա եյին անում և ձգտում եյին խորհրդային իշխանության տապալման: Յերբեք տրոցկիստական տեռորիստները կրակեցին բոցաշունչ բռնակ ու յերկրին սիրելի Ս. Մ. Կիրովի վրա, յերբեք նրանք մահափորձեր եյին նյութում ու նախապատրաստում մեր առաջնորդների դեմ, նրանք կատարում եյին նույն այդ առաջադրանքը, ճանապարհ հարթելով կապիտալիզմի համար:

14

Պրիմորիեյի ու Պրիամուրիեյի զիջում Ճապոնիային, Ուկրաինայի զիջում Գերմանիային, Սախալինի նախթի ու Հեռավոր Արեւելքի վոսկու հանքերի հանձնում Ճապոնիային, մեր հայրենիքի ունեցած հումքի՝ հանքաքարի, մանգանի, վոսկու, նախթի, ապատիտների, անտառների անասմանափակ հանձնում Գերմանիային, հակայական կոնտրիբուցիայի վճարում կենսամթերեքով՝ յուղով, հացով, մսով, ԽՍՀՄ-ի վերածումը գերմանական տնտեսության տնտեսական կցորդի, ամեն կերպ բարյացակամ վերաբերմունք դեպի գերմանական ու ճապոնական ձեռնարկատերերը, համագործակցություն Փաշիստների հետ միջազգային հարցերում և ոժանդակությունը Գերմանիային՝ Մերձդանուբյան յերկրների ու Բալկանյան թերակղզու հափշտակման գործում, ճապոնացիների կողմից Չինաստանի հափշտակման խրախուսում ու ոժանդակում, — ահա այս է, համառոտ գծերով, «արտաքին քաղաքականության» այն ծրագիրը, վորը վողեւորում եր տրոցկիստներին իրենց լրտեսական ու դիվերսիոն աշխատանքում:

Պայքար յերկրի ինդուստրացման դեմ,

տրցիայի փառական շինարարութեան հնգամյա
պլաններէի դեմ, բանավոր դատականագի բոլոր
նվաճումներէի դեմ, կոլտնտեսութեաններէի
ցրում, խորհրդատեսութեաններէի լիկվիդա-
ցիա, մասնավոր կապիտալիստական շահա-
գործման վերականգնում, խորհրդային խո-
շորագույն ձեռնարկութեանները կոնցեսիա-
յով տալը, — ահա այս եւ տրոցկիստներէի
«ներքին քաղաքականութեան» ծրագիրը :
Ռեստավրատորական ծրագիր, լիտի կապի-
տալիստական ծրագիր, վորով տրոցկիստ-
ները բացե ի բաց չեն չեն համարձակու-
ման դեպի մաստաները :

Իդուր չե, վոր դեռ տաւր տարի սրա-
նից առաջ, յերբ տրոցկիստական ծրագիրը
դեռ ոպողիցիայի թեղիաներէի կերպարանք
ունէր, ընկեր Ստալինն անարգանքի սյու-
նին դամեց այդ ծրագիրը, ասելով. «Ոպո-
ղիցիայի «սլատֆորմ» մեր կուսակցու-
թեան քայքայման սլատֆորմ ե, բանավոր
դատականագի դինաթախման սլատֆորմ, հա-
կախորհրդային ուժերին ադատ արձակելու
սլատֆորմ, սլոլետարիատի դիկտատուրան
վիժեցնելու սլատֆորմ» :

Խորհրդային իշխանութեան գոյութեան
համարյա քսանամյա ժամանակաշրջանում

մենք արդեն բազմիցս վկա յենք յեղել, թե
ինչպէս խորհրդային դատարանի առաջ
մերկացվել ե կապիտալիզմի վերականգնը-
ման ծրագիրը, վորը փորձում ե յին իրա-
կանացնել համաշխարհային կապիտալի ե
ոռեսական հակահեղափոխութեան զանազան
գործակալներ : Սակայն սախտակ-դավարդի-
ական դավադիրներէ՝ մեր առջևով անցած
դատավարութեաններէից վորչ մեկն այնպիսի
խոր ե հզոր ժողովրդական ցատում չեր ա-
ռաջացրել, այնպիսի դաշրույթ չեր հարու-
ցել, ինչպիսին այժմ յեռում ե յերկրում
ընդդեմ տրոցկիստներէի ու նրանց չալկայի
ատաման Հուդա Տրոցկու :

Հիշողութեան մեջ վերականգնվում ե
անդլիական դեսպան Լոկկարտի ե նրա ոռու-
լրաններէի դատավարութեանը, վորը լայ-
նորեն արտացոլեց դատականագի սրայքա-
րի ամբողջ սրութեանը 1918 թվականին :
Մեր աչքերի առջևով անցնում ե այսպէս
կոչված «տակտիկական կենտրոնի» գործի՝
1920 թվականին տեղի ունեցած դատավա-
րութեանը, մի կենտրոն, վորի մեջ մտնում
են ին բոլոր հակախորհրդային քաղաքական
կուսակցութեանները՝ կատաղի միասնա-
կաններէից ու կադետներէից սկսած մինչև

մենչեիկներն ու եսերները: Այդ դործը յերևան բերեց յերկրի ներսում պատրաստվող ռազմական դավադրության սերտ կապերն արտասահմանյան հակահեղափոխության հետ:

Եսերների կուսակցության կենտրոնական կոմիտեյի 1922 թվականին տեղի ունեցած դատավարությունը բացառիկ պայծառությամբ բացահայտեց ամբողջ աշխարհի առջև, վոր ստոր կուլակության այդ ներկայացուցիչները կազմակերպում էին խորհրդային դեկաւարների ապանություններ, կատարում էին զինված կողոպուտներ, դաւաճանական հարաբերությունների մեջ էին մտնում ոտարերկրյա սրետությունների հետ և զինված պայքար էին բարձրացնում խորհրդային իշխանության դեմ, հանուն մեկ միակ նպատակի—կապիտալիզմի վերականգնմանը մեր յերկրում:

Հիշենք 1928 թվականի՝ Շախտիի դատավարությունը, յերբ խորհրդային դատարանի առջև կանգնեց հին տեխնիկական ինտելիգենցիայի հակահեղափոխական վերնախավը: Մենք դարձյալ կտեսնենք, վոր վնասարարական դործողությունները, հանքերի հեղեղումն ու կործանումը, քարա-

18

ծուխի արդյունաբերությունը դեկաւարող կենտրոնական մարմինների աշխատանքի ձախողումը, արտասահմանից դրամ ստանալը և մյուս հանցագործությունները բացատրվում էին այն բանով, վոր այդ մարդկանց սանձը հին տերերի ձեռքին եր, վոր այդ մարդիկ դործում էին հողուտնրանց շահերի և կատարում էին նրանց ուղղակի առաջադրանքներն ու դիրեկտիվները:

«Արդյունաբերական կուսակցության» ու մենչեիկ-ինտերվենտների «Միութենական բյուրոյի» հակահեղափոխական կազմակերպությունների՝ 1930—31 թվականներին տեղի ունեցած դատավարությունները, ինչպես նաև Կոնդրատեվի—Չայանովի կուլակային կուսակցության կազմակերպությունների հայտաբերումը, մերկացրին, ցույց տվին, վոր այդ բոլոր ապիտակ-դրվարդիական կազմակերպություններին համախմբում եր ծրագրային դիրքերի ընդհանրությունը: Նրանք բոլորն ել իրենց խնդիրն էին համարում կապիտալիզմի վերականգնումը ԽՍՀՄ-ում: Նրանք բոլորն ել հույսը դրել էին ինտելիգենցիայի վրա, վորպես խորհրդային իշխանության տա-

19

պարման միակ ուղու: Նրանք բոլորն ել դի-
մում եյին վնասարարության, վորպէս հա-
կահեղափոխական աշխատանքի հիմնական
մեթոդի: Նրանք բոլորն ել կադմակերպչա-
կան կապ ունեյին յեմբոսական բուրժուա-
զիայի կառավարող շրջաններէ հետ, իսկ
մասնաւորապէս մենչեիկները կապւած ե-
յին նաեւ 2-րդ ինտերնացիոնալի դեկավար
շրջաններէ հետ:

Այս բոլոր դատաւարությունների մի-
ջով, դատաւարություններ, վորոնք ԽՍՀ
Մ-ում հակահեղափոխության պատմության
արտացոլումն են հանդիսանում, — կարմիր
թելի պէս անցնում են այդ բոլոր կադմա-
կերպությունների նպատակի միասնություն-
նը՝ կապիտալիզմի վերականգնումը: Սա-
կայն պետք է ուղղակի ասել, թէ բնաւ
սխառահական չէ, վոր միջադպային կապի-
տալն այժմ խորհրդային իշխանության
տապալման դործը հանձնարարել է տրոց-
կիստներին: Հենց նրանք են, վոր սոցիա-
լիզմի ու խորհրդային ժողովրդի նկատ-
մամբ ունեցած իրենց դադանային ատելու-
թյան մեջ մեծապէս գերազանցել ու առաջ
են անցել իրենց նախորդներէ: Հենց նրանք
են, վոր հանձինս մեր յերկրում սոցիալիզմ

20

կառուցելու անհնարինության թեզերի, ջա-
նախիրությամբ «տեսական» հոգեւոր զենք
եյին կռիւում բուրժուազիայի համար՝ խոր-
հրդային իշխանության դեմ պայքարելու
նպատակով: Հենց նրանք են, վոր բուրժու-
ազիայի ձեռքը տակտիկական զենք տվին
խորհրդային իշխանության դեմ պայքարե-
լու համար, հակախորհրդային ցույցով
դուրս գալով փողոց և ասպարեզ տալով
բուրժուական մասնադեմոստրի վնասարա-
րական աշխատանքին: Հենց նրանք են, վոր
կադմակերպչական զենք տվին հակահեղա-
փոխությանը, ասեղծելով ընդհատակյա
հակախորհրդային կադմակերպություն և
հեշտացնելով այլ հակախորհրդային խմբե-
րի ասեղծումը:

Սակայն իրենց հետագա ստորության
մեջ տրոցկիստական բանդիտները գերա-
դանցեցին դաւաճանության իրենց սեփա-
կան ռեկորդները: Մեր յերկրում սոցիա-
լիզմի հաղթանակն ամէլի ու ամէլի ահրն-
բախ դառնալուն զուգընթաց, Փինանսական
կապիտալի՝ կապիտալիստական աշխարհում
հեղափոխության հանդեպ ունեցած ահից
դրդւած Փաշիզմին անցնելուն զուգընթաց,
տրոցկիստներն իրենց ծառայությունը մա-

տուցեցին կապիտալին՝ մտրախ մի ջոկատ,
վորն իր ամբողջ նախորդ գործունեյու-
թյամբ առաջել նախապատրաստված և
խորհրդային յերկրի առաջնորդների ապա-
նության համար, սրտերազմի հրահրման,
լրտեսության ու վնասարարության համար,
կապիտալիզմի ռեստավրացիայի համար:

Գերմանիայի խոշորագույն կապիտա-
լիստական ֆիրմաները, ինչպես «Բարդիգը»
և «Դեմագը», վորոնք առևտրական հատուկ
հավելումների հաշվին սրահարանում եյին
Տրոցկու շայկան և նրա համագործակիցնե-
րին, լավ գիտեյին, թե ինչի համար են ի-
րենք վճարում: Շան մղումով ու նախա-
ծությամբ՝ նրանց նկատմամբ, ովքեր կե-
րակրում են իրենց, տրոցկիստներն այդ
դրամներով վնասարարական ակտեր, դի-
վերսիա, լրտեսություն և տեղոր եյին կա-
տարում: Նրանք աշխատում եյին գործել
անվրեպ: Սրիկա Պյատակովը և նրա մանկ-
լավիկները Տրոցկու դիրեկտիվներով հար-
վածներն ուղղում եյին առաջել զգայուն
տեղերին: Կեմերովոյի դատավարությունն
ամբողջ աշխարհի առջև ցույց տվեց, վոր
«Ցենտրալնայա» հանքում տեղի ունեցած
վողբերգական պայթյունը, վորի ժամանակ

22

դոհվեցին 10 հանքավոր և ծանր վիրավոր-
վեցին 14 հոգի, Գեստապոյի վարձկանների
ու Տրոցկու գործակալների ձեռքի գործն
էր:

Զինվորական գնացքի ծանր աղետը Շու-
միկա կայարանում, վորի ժամանակ դոհ-
վեցին 29 կարմիր բանակային և վիրավոր-
վեցին 29 հոգի, կազմակերպվել էր բանդիտ
կոյաղեվի կողմից, տրոցկիստական կենտ-
րոնի ուղղակի դիրեկտիվով և ճապոնական
հետախուզության ցուցումներով:

Այդ բոլոր դիվերսիոն ակտերի ժամա-
նակ յեղած մարդկային դոհերի առատու-
թյունը մազաչափ անգամ վարանմունք չեր
առաջացնում տրոցկիստական գայլերի մեջ:
Նրանք ցինիկաբար շփում եյին ձեռքերը,
իրենց մխիթարելով այն հույսերով, թե
պայթյունները, խորտակումները, բանվոր-
ների թունավորումները գայլույթ կառա-
ջացնեն խորհրդային իշխանության դեմ:

Չնայած այն վնասարարական ակտերի
վողջ հրեշտավորությանը, վոր տրոցկիստ-
ներին հաջողվել և իրականացնել, այնուա-
մենայնիվ դրանք սրտք և մանկական խա-
ղեր թվան այն հանցագործությունների հա-
մեմատությամբ, վոր ժողովրդի թշնամի-

ները Տրոցկու ուղղակի ցուցումներով, գերմանական գլխավոր շտաբի ու ճապոնական հետախուզության հետ համաձայնեցված, նախապատրաստում էյին պատերազմի դեպքում ի կատար ածելու համար: Այդ վոճադործությունների բնույթի և մասշտաբի մասին կարելի չէ դատել թեկուզ այն բանից, վոր Պյատակովը կարգադրություն երարել պատերազմն սկսելու մոմենտին հրկիզել Կեմերովսկի քիմիական կոմբինատը՝ մեր քիմիական արդյունաբերության միջնաբերդերից մեկը, իսկ Լիվշիցը, Կնյազեվը և տրանսպորտում գործող մյուս վնասարարները պատրաստվում էյին բախտերաներով լայնորեն թունավորելու զինվորական եղելոնները, դորքի սնման և սանիտարական մշակման կայանները:

Վորպեսզի Փաշխատական հարվածները խորհրդային յերկրին հասցվեյին առավել ճշտակի, արոցկիստները չեյին սահմանափակվում գլխերսիոն, վնասարարական տեղերի իրականացմամբ ու նախապատրաստմամբ: Նրանք իրենց վրա էյին վերցրել գերմանական ու ճապոնական հետախուզությունների լրտեսական առաջադրանքների կատարումը: Ռատալչակը, Պուշինը, Գրա-

2

չեն գերմանական հետախուզությանը մանրամասն տեղեկություններ են տվել քիմիական արդյունաբերության սարքավորման վիճակի, պարասպուրդների, ավաիւանների, արտադրանքի մշակման ու շինարարական պլանների վերաբերյալ: Ստրոկովը և Շեստովը նույնպիսի կապ էյին հաստատել գերմանական հետախուզության հետ, տնտեսական լրտեսության առաջադրանքներ կատարելով լեռնային արդյունաբերության մեջ: Կնյազեվը ճապոնական հետախուզությանը տվյալներ եր հանձնում յերկաթուղիների մոբիլիզացիոն պատրաստության, զինվորական վոխադրումների և այլնի մասին:

Յեթե արոցկիստական կենտրոնի հրամաններով գործող բոլոր կատարողները լրտեսում էյին և իրենց յերկիրը վաճառում փոքր կտորներով, ապա բուն կենտրոնը հայրենիքը վաճառում եր խոշոր կտորներով: Հենց այդ նպատակով էյին կազմակերպվում Տրոցկու, Սոկոլնիկովի, Ռադեկի և մյուսների դավաճանական հանդիպումներն ու բանակցություններն առավել ադրեալիվ Փաշխատական պետությունների ներկայացուցիչների հետ:

Հանցագործությունների այս ամբողջ փունջը պսակվել էր ճյուղավորված տեռորիստական խմբերի կազմակերպմամբ՝ Մոսկվայում, Լենինգրադում, Կիևում, Ռոստովում, Սոչիում, Նովոսիբիրսկում և այլ քաղաքներում։ Ժողովրդի թշնամի Տրոցկին շտապեցնում էր, նրա մանկլավիկները խթանում էյին, նրանց գործակալները դենքի պաշար էյին կուտակում, սոսորում էյին կրակել, լրտեսում էյին։ Նրանք ամեն ինչ անում էյին կուտակցության ու կառավարության ղեկավարների դեմ տեռորիստական ակտերի մի ամբողջ սերիա ի կատար ածելու համար։

Չկար այնպիսի ստորություն, վորին ընդունակ չլինեյին տրոցկիստները հանուն կապիտալիզմի վերականգնման։ Իսկ ի՞նչ կնշանակեր կապիտալիզմի վերականգնումը ժողովրդական մասսաների համար։

Պատմությունը բացահայտեց դրա սլա-տասխանը բոլոր մանրամասնություններով։

Այդ են պերճալուս կերպով վկայում հակահեղափոխության սարած նույնիսկ Ժամանակավոր հաղթանակների հետևանքները։

23

Ամեն վոք, ով թեկուզ մի փոքր ծանոթ է պատմությանը, յերբեք չի մոռանա այն հրեշավոր դադանությունները, ծաղր ու ծանակը և բռնությունը, վորոնցով վարձկան մարդասպան—յերասպետները հռչակում էյին Փարիզի պրոլետարիատին, իրենց արյունոտ խրախճանքն անելով ջախջախված Փարիզյան Կոմունայի մոխրակույտի վրա։ Վոչ պակաս արտահայտիչ պատկեր է ներկայացնում սպիտակ տեռորի խրախճանքը Հոկտեմբերյան պրոլետարական դիկտատուրայի վողբերգական ջախջախումից հետո։ Հաղթելով յերիտասարդ խորհրդային հանրապետությանը, հոկտեմբերական դահիճները տառաջիտրեն ամբողջ յերկիրը հեղեղեցին զինաթափ արված կոմունիստական, սոցիալ-դեմոկրատական և անկուտակցական բանվորների, նրանց կանանց ու յերեխաների արյունով։

Կախաղաններ, զնդակահարություններ, բանտային խոչտանդոմներ ու ծեծ—ահա այն կապիտալիստական «կարգը», վոր բերին իրենց հետ սպիտակ-դավադիական սվինները։ Չափազանց կարճատև կյանք ունեցող Բախարական խորհրդային հանրապետության խորտակումը նույնպես հավեր-

ժայտալ բանվորների ներառմամբ կատարվող բաղադրիկ դաժան դատաստանով ու դաժան սպիտակ տեռորով, վորը Փաշխտական խրախճանքի ամենալալիր ձևերի հետադա հասունացման նախաբանը հանդիսացավ:

Վերջապես, թե ինչ է նշանակում կա- սկիտալիզմի ուստավրացիան բանվորների, գյուղացիների ու ինտելիգենցիայի համար, դրա ամենակենդանի ու անջնջելի իլյուս- տրացիան հանդիսանում է սպիտակների ու ինտելիկանների տիրապետության փորձն Ուկրաինայում, Բելոռուսիայում, Արխան- գելսկում, Անդրկովկասում, Սիրիոյում և Հեռավոր Արևելքում՝ այն տարիներին, յերբ խորհրդային իշխանությունը ժամանակա- վորապես դուրս մղվեց այդ շրջաններից:

Այդեն սպիտակ-գվարդիականների գա- լը հենց սոսկորաբար ուղեկցվում էր կոմու- նիստների ու կոմյերիտականների ամբողջա- կան կոտորածով, հեղափոխական բանվոր- ների, վարմիր բանակայինների սպանու- թյամբ, մասսայական զնդակահարություն- ներով, խարույկների վրա տեղի ունեցող մահասպատիժներով և աշխատավոր բնակ- յության միջնադարյան խոշտանգումներով: Կենտրոնական փողոցների ու հրապարակ-

ների լապտերներից կախում ելին առաջա- վոր բանվորներին ու յերիտասարդությա- նը, հաճախ նաև վոչ մի բանի մեջ մեղք չունեցող քաղքենիներին: Սակայն այս բո- յորն սպիտակների տեռորիստական խրախ- ճանքի միայն սկիզբն էր:

Բայական էր, վոր գյուղացիները թե- կուզ վորևէ բանով աղտահայտելին իրենց դժգոհությունը կալվածատերերի վերա- դառնալու առթիվ, վորապաղի ամբողջ գյու- ղեր ջարդի ու հրկիզման յենթարկվելին (հիշատակենք թեկուզ գեներալ Սլաշևի «գործունեյությունը», վոր 1919 թվականի նոյեմբերին հրկիզեց Բաշտանսկի և Վի- սունսկի հանրապետությունների մի շարք գյուղեր): Տասնյակ հազարավոր գյուղա- ցիներ, վորոնց միակ մեղքն այն էր, վոր կուլակությանը չեյին սրտկանում, անո- դում ծեծի ելին յենթարկվում շամփուրնե- րով ու նազալկաներով:

Ճաբրիկները, գործարանները, հանքե- րը, տները վերադարձնելով նախկին տերե- րին, վերացնելով բանվորների բոլոր նվա- ճումները, մասնավորապես աշխատանքային ժամանակվա կրճատումը, արձակուրդները, սոցիալական սպահովագրությունը և այլն,

հակահեղափոխությունը, խորհուրդներին իշխանությունը դուրս մղելուց անմիջապես հետո, անցնում եր ամենասանձարձակ տե-
ռորին:

«Պատերազմական», «սրաշարողական», «արտակարգ» դրություն մտցնելու պատը-
րակով սահմանվում եյին հատուկ որենք-
ներ, վորոնք կոչված եյին ասղմի մեջ խեղ-
դելու ազատամտության ամեն մի արտա-
հայտություն: «Մարքսիզմի դեմ պայքա-
րելու» սրատրվակով ծավալվում եր ինտե-
լիգենցիայի գաղափարին հալածանք՝ տեռոր
գիտության, արվեստի, գրականության
քնադավառում: Դպրոցները, գրադարան-
ները, գիտական ինստիտուտները փակվում
եյին: Կրօնական խավարամոլները ցնծում
եյին:

Սրանք են քաղաքացիական պատերազ-
մի ժամանակ մեր յերկրի առանձին շրջան-
ներում տեղի ունեցած կապիտալիզմի վե-
րականդման հետևանքները: Հեշտ և պատ-
կերացնել, թե ինչի եյին ձգտում անիծյալ
տրոցկիստները, աշխատելով վերականդնել
կապիտալիզմը խորհրդային յերկրում՝ այն
բանից հետո, յերբ նրա բուն արմատներն
այստեղ արմատախիլ են արված հիմքից:

30

Տրոցկիստական թշնամին անհամեմատ
ավելի սուր և, քան հակահեղափոխու-
թյան վորեւ այլ շոկատ: Մենք հեշտու-
թյամբ ճանաչում և հարվածում եյինք
բացահայտ թշնամուն: Շատ ավելի բարդ
ու ավելի վտանգավոր յեղան նրանք, ով-
քեր կարողացել եյին սողոսկել մեր կու-
սակցական տան մեջ՝ մեր զգաստությունը
խաբելու համար: Գործադրելով իրենց
յերկերեօանի տակտիկան, մեղրը շրթունք-
ներին, Հուդայի արցունքներն աչքերին,
նրանք դանակը թաղցնում եյին ծոցում և
հարված եյին հասցնում թիկունքից: Սո-
ղոսկելով կուսակցության շարքերը, սողա-
լով, հարմարվելով, դիմակավորվելով,
այդ նենդ իժերը թափանցում եյին առավել
պատասխանատու քնադավառներ, սողում
եյին դեպի իշխանությունը: Այդ քաղաքա-
կան ավանտյուրիստներն ամեն մի ճեղքը,
զգաստության ամենափոքր թուլացումն
ողտադործում եյին մեղ վնաս հասցնելու,
աղականելու համար:

Միապետական-դեներալները, կադետնե-
րը, եսերները, մենչեիկները և խորհրդա-
յին իշխանության այլ թշնամիները վոր-
ձում եյին կարվածատերերին ու կապիտա-

լիստներին վերադարձնել այն, ինչ պրոլե-
տարական սոցիալիստական հեղափոխու-
թյունը խլել էր նրանցից: Տրոցկիստական
բանդիտները միջ միայն փորձում են մեղ-
նից խլել նվաճածը, այլև իրենց Փաշխատ-
կան տերերին մատուցել բանվորների ու
գյուղացիների ջանքերով ստալինյան յերկու
հնգամյակներին ընթացքում ստեղծված
տասնապատիկ ավելի արժեքները:

Դեհիկինները և Միլյուկովները ջանում
էին թեկուզ և քաղաքավարության համար
իրենց ճակատին պահել «անբաժանելի»
Ռուսաստանի վերաբերյալ բանավոր շաղա-
կրատությունը: Տրոցկիստներն այդ սպի-
տակ-գվարդիականներից էլ ավելի ցած
գլորվեցին: Գերմանական, իտալական, ճա-
պոնական Փաշխատ ազրեսորները փորձում
են ժողովրդի իրենց կողոպուտը քողարկել
«հայրենասիրության» թղենու տերևով, թե-
կուզ և այդ բառի իրենց բուրժուական հա-
կացողությամբ: Իսկ տրոցկիստները բա-
ցահայտորեն ստորագրություն են տալիս,
վոր իրենք մեր յերկրի մեծածախ ու ման-
րածախ առևտրով են զբաղված: Կարո՞ղ է
արդյոք լինել ավելի դարձելի տեսարան,

32

կարո՞ղ է արդյոք լինել ավելի խոր տն-
կում:

(Դատավարության հսկայական նշանակու-
հըրդային արդարադատության պատժող
սուրն իջավ տրոցկիստ ճիմաղների գլխին:
Սակայն միամտություն կլինե՞ր կարծել,
թե դատավճիռն ի կատար ածելով վերջա-
նում է պայքարը ժողովրդի թշնամիների
դեմ:

Դատավարության հսկայական նշանակու-
թյունն այն է, վոր նա մերկացրեց այն մե-
թոդները, զենքը, վորոնցով ոգտվում է
թշնամին: Թշնամու դավերը ճանաչելը դի-
նում է մեղ նրա դեմ պայքարելու համար:
Խնդիրն այժմ այն է, վոր մերկացնենք ու
հարվածենք թշնամուն, ինչպիսի դիմակի
տակ էլ թաղնված լինի նա:

(«ՊՐԱՎԴԱ»)

ՅԵՐԿՐՈՐԴ ՍՏԱԽԱՆՈՎՅԱՆ ՏԱՐԻՆ ՅԵՎ ԱԳԻՏԱՏՈՐԻ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

Մեր մեծ Հայրենիքն առույգ, բերկրալից, փայլուն հաղթանակներով սկսեց 1937 թվականը, ստախանովյան 2-րդ տարին:

1937 թվականը նոր ստախանովյան Սահմանադրության առաջին տարին է: 1937 թվականը Հոկտեմբերյան Մեծ սոցիալիստական Հեղափոխության 20-ամյակն է: 1937 թվականը 2-րդ հնդամյակի ավարտման տարին է, Վորլի ծրագիրը մի շարք կարևորագույն ճյուղերում կատարվեց ու գերակատարվեց դեռ այս տարվա նախորդյակին: 1937 թվականը սոցիալիզմի նոր, մեծամեծ հաղթանակների տարին է:

Վիթխարի յե սոցիալիստական շինարարության 1937 թվականի ծրագիրը: ԽՍՀ Միության Կենտրոնական Գործադիր Կոմիտեյի վերջերս ավարտված յերրորդ նըստաշրջանը հաստատեց 1937 թվականի պետական բյուջեն: Այդ բյուջեյի թվերում մարմնացած են սոցիալիզմի մեծ յերկրի

34

Ժողովրդական տնտեսությանն ուղղություն տվող և կազմակերպող 1937 թվականի սոցիալիստական պլանի հիմնական դժերը:

Համարյա 100 միլիարդանոց պետական բյուջեն (խիստ սեղական բյուջեների հետ միասին՝ 100-ից բարձր), ավելի քան 39 միլիարդ ուսույթի ներդրում՝ Ժողովրդական տնտեսության մեջ, ավելի քան 26 միլիարդ հատկացումներ սոցիալ-կուլտուրական ձեռնարկումներին, ավելի քան 20 միլիարդ հատկացում յերկրի պաշտպանությանը՝ ահա մի քանի թվեր, վորոնք բնորոշում են սոցիալիզմի յերկրի այն հզորությունը, վորն այնքան ցայտուն կերպով տպավորված է նրա բյուջեյում:

Այդ բյուջեյի կատարումն ապահովվում է Ժողովրդական տնտեսության բոլոր ճյուղերի աշխատանքի պլաններով: Բյուջեյի հսկայական աճը հիմնված է տնտեսության բոլոր ճյուղերի աճման բարձր տեմպի վրա:

Մեր արդյունաբերության արտադրանքն այս տարի աճում է 20 տոկոսով, մանրածախ ապրանքաշրջանառությունն ընդարձակվում է ավելի քան 23 տոկոսով: Այս տարի գործարկվում են նոր գործարաններ, ֆաբրիկներ ու յերկաթուղիներ. 34,7 մի-

լիարդ ուսելի հիմնական դրամադրությամբ : Ստեղծվում է 500 նոր մեքենատրակտորային կայան , սոցիալիստական հողագործության մեքենայացումն ավելանում է ևս 66 հազար տրակտորով և 55 հազար կոմբայնով :

Առանձնապես պետք է շեշտել այն փաստը , վոր այս տարի սպառման միջոցների արտադրությունը վորոշված է 20,8 տոկոս : Այնինչ արտադրության միջոցների ավելացումը ծրագրված է 19,5 տոկոս : Այդ փաստով կրկին ու կրկին դրսևորվում է կուսակցության ու կառավարության անդուլ հողատարությունը խորհրդային ժողովրդի հարածուն պահանջները բավարարելու ասպարիզում :

Անտարակույս , 1937 թվականի վիթիարի ծրագիրը կկատարվի ու կվերսկստարվի լրիվ , վորովհետև այդ դուրծը դրսևում է բանվորների , կոլտնտեսականների , ինտելիգենցիայի վստահելի ձեռքում , ստալինյան Սահմանադրության մարդկանց ձեռքում , ԽՍՀՄ-ի քաղաքացիների ձեռքում :

Բայց դա ինքնահոսով չի դա : Հաղթանակը պետք է կազմակերպել :

Պլանի կատարման մեջ վիճական դեր պետք է խաղա աշխատանքի արտադրողա-

36

կառույթյան բարձրացումը : Արտադրողականությունը պետք է բարձրացնել՝ ծանր արդյունաբերության մեջ 19,8 տոկոսով , թեթև արդյունաբերության մեջ 18,3 տոկոսով , սննդարդյունաբերության մեջ 19,2 տոկոսով և այլն :

Աշխատանքի արտադրողականության այդ աճին մենք կհասնենք , բոտ ամենայնի բարձրացնելով սոցիալիստական մրցությունը և նրա բարձր ձևը՝ ստալինովյան շարժումը :

Յեւ մենք արդեն ականատես ենք սոցիալիստական մրցության նոր , հսկայական վերելքին :

Խորհրդային յերկրի աշխատավորները , վողեչնչված ստալինյան Սահմանադրության հաստատմամբ , վողեչնչված անցյալ տարվա հաղթական արդյունքներով , մեծագույն իրանդավառությամբ բաղձապատկում են ստալինովականների շարքերը , ցույց են տալիս փայլուն ստալինովյան աշխատանքի նոր որինակներ : Բանվոր դասակարգը հրապարակ է հանում աշխատանքի բարձր արտադրողականության նորանոր փարսետներ :

Յուրաքանչյուր ուր տեղեկություններ է

բերում առաջափոր բանվորների նոր ռե-
կորդների մասին, յուրաքանչյուր ուր ստի-
րանում են նորմաները գերակատարողների
պանծալի շարքերը, յուրաքանչյուր ուր ա-
ճում է սոցիալիզմի յերկրի անպանի մարդ-
կանց թիվը:

Պողպատաձուլ Չայկովսկին հասավ այն-
պիսի ռեկորդի, վորպիսին չգիտի աշխար-
հի վոչ մի յերկիր: Հանքահատ Գրուշկոն
4 տրում կատարեց ածխի հանույթի ամբողջ
սմտական՝ հունվարի նորման:

Ի՞նչն է առաջ մղում այդ մարդկանց:
Ի՞նչը հարկադրեց, որինակ, ընկեր Չայ-
կովսկուն, այն բանից հետո, յերբ նա հուն-
վարի 5-ին առաջին հերթափոխության ժա-
մանակ տվեց 17 տոնն պողպատ հնոցի մի
քառակուսի մետր հատակից, չհանդստանալ
ձեռք բերվածով, նորից լծվել աշխատանքի
և նույն ուրը 2-րդ հերթում տալ 18,6
տոնն:

Ստախանովականների այդ հերոսություն
ներում վո՞րն է հիմնական մղիչ ուժը:
«ԽՍՀՄ-ում աշխատանքը հանդիսանում է
պարտականություն և պատվի գործ...»
(Սահմանադրության 12-րդ հոդվածը):
Մեր յերկրում բանվորների, կոլտնտեսա-

կանների, ինժեներների, տեխնիկների հե-
րոսության հիմնական մղիչ ուժն է Հայ-
րենիքի սերը: Հասկանալի յե, վոր մեծ
դեր է խաղում նաև աշխատավարձը՝ ո՞ւմ
համար հաճելի չե տվելի վաստակել, ավե-
լի լավ, ունենալ և կուլտուրական կյանք
վարելու համար: Այնուամենայնիվ մեր
հաղթանակների հիմնական հոսք աղբյուրն
է հատկապես խորհրդային մեծ հայրենա-
սիրությունը, սերը դեպի Հայրենիքը, սե-
րը դեպի կուսակցությունը, դեպի ժողո-
վուրդների առաջնորդ Ստալինը, մեծա-
զույն նվիրվածությունը սոցիալիզմին, վո-
րը հիանալի կյանք է ստեղծել խորհրդա-
յին ժողովրդի համար:

Այդ պատճառով, ամեն մեկը շտապում է
իր աշխատանքի հաջողությունները հաղոր-
դել ամբողջ խորհրդային ժողովրդին, հա-
ղորդել իր հաղթանակի ստախ նրեմվին,
ուսարժա տալ մեծ Ստալինին ու նրա ղեկա-
կիցներին:

Ահա թե ինչու պողպատաձուլների սոցիա-
լիստական մրցությունն ասլշեցուցիչ արա-
գությամբ շարժեց արդյունաբերության
բոլոր ճյուղերը, տրանսպորտը և այլն:

1937 թվականը պետք է դառնա և արդեն

դառնում ե նոր, չտեսնված աշխատանքա-
յին վերերթի տարի մեր յերկրում :

Խնդիր ե դրված՝ սոցիալիստական մըր-
ցության և նրա բարձր ձևի՝ ստախանովյան
չարժման մեջ ներդրավել տառացի յուրա-
փանջյուր բանվորին, յուրափանջյուր կու-
տնտեսականին :

Այդ խնդիրը մեծ, պատվաւոր պարտա-
կանություններ ե դնում մեր աղիտատոր-
ներին, կուսակցական և վոչ կուսակցական
բոլշևիկներին վրա :

Նրանք իրենց ամենորոյս բացատրական
աշխատանքում պետք ե հսկայական ուշա-
դրություն նվիրեն ստախանովյան չարժման
հարցերին, անխոնջ կերպով աղիտացիա
մղեն նրա խոր ու լայն դարդացման հա-
մար :

Աղիտատորները պետք ե անդուլ կեր-
պով, ուշադրությամբ հետեւեն խորհրդա-
յին ժողովրդի այդ հզոր չարժման բոլոր
նոր ծիւղերին, ստախանովյան հաղթանակ-
ներին նոր, փայլուն փաստերին, յուլյ տան
դրանք ու պատմեն դրանց մասին իրենց կո-
լեկտիվում բանվորներին, կորոնտեսական-
ներին ու մեր յերկրի մյուս բոլոր աշխա-
տողներին : Պետք ե բացատրել, վրա ստա-

խանովական կարող ե դառնալ ամեն մի
բանվոր, ամեն մի կոլտնտեսական, վոր ե՛
Ստախանովը, և՛ Մարիա Դեմչենկոն, և՛
Չախովսկին, և՛ Մակար Մադալը-նը-
բանք բոլորն ել շարքային բանվորներ, կոլ-
տնտեսականներ են : Նրանք յերկրի անվա-
նի մարդիկը դարձան այն պատճառով, վոր
աշխատելով ագնվորեն ու բարեխղճորեն,
բոլշևիկներն տիրապետեցին նոր տեխնիկա-
յին, իրենց կատարած գործի մեջ դրին
իրենց ամբողջ հոգին, իրենց աշխատանիս-
յին ամբողջ հնարամտությունը, իրենց բո-
լոր գիտելիքներն ու նախաձեռնությունը :

Աղիտատորը պետք ե լայնորեն մասա-
յականացնի ստախանովյան աշխատանքի
կոնկրետ փորձը, աշխատի, վոր ստախանո-
վյան նորմուլտություններն անհապաղ ար-
մատացվեն ամբողջ բրիգադում, ամբողջ
ցեխում և այլն, վոր դրանք գործադրվեն
վոչ միայն առանձին առաջադրանքների աշ-
խատանքի տեղում, այլև յուրափանջյուր
բանվորի աշխատանքի տեղում :

Արտադրական նոր նորմաներն արդեն
յուրացրել ե բանվորների գերակշռող մե-
ծամասնությունը : Շատ բանվորներ դրանք
գերակատարում են 2—3 և ավելի շատ :

Սակայն այդ հաջողութիւններէ մեջ չի կարելի չնկատել այն բանավորներին, վորոնք դեռ քաջ են դալիս պոչում, հետ են մնում: Ագիտատորի կարեւորագույն խնդիրն է՝ ուղարկութեամբ շրջապատել վոչ միայն առաջավորներին, այլեւ հետ մնացողներին, ողնել նրանց աշխատանքում, յերեւան բերել նրանց հետ մնալու պատճառները, ողնել նրանց տիրապետելու պլանը կատարողներին ու գերակատարողներին փորձին: Չպետք է մոռանալ սոցիալիստական մրցութեան հիմնական սկզբունքը՝ հասնել լախագույններին և ձգտել ընդհանուր վերելքի: Յեյ՛ քանի դեռ այս կամ այն բրիգադում, այս կամ այն ճակատամասում կան նորմաները խերակատարող թեկուզ առանձին բանվորներ, չի կարելի հանգստանալ: Պետք է համառորեն, անդուլ կերպով, որեցոր աշխատել, վոր բոլոր բանվորները գլխովին կատարեն ու գերակատարեն նորմաները:

Չկա ախելի վատ բան, յերբ աշխատանքի հանգում է սոսկ հանդիսավորութեան, սոսկ «ընդհանուր առմամբ և ամբողջովին վերցրած» դատողութիւններ անելու ստախանովյան շարժման մասին: Պետք է սոցիալիստ մղել կոնկրետ փաստերով, պետք է

ուղարկութեան կենտրոնում դնել աշխատանքի տվյալ ճակատամասում, սվյալ բրիգադում այդ շարժումը դարգացնելու գործնական ձեռնարկումները:

Ագիտատորը յերբեք չպետք է դնա պոչից: Մենք գիտենք, վոր աշխատավորներէ մեջ դեռ սրտահոլ են առանձին հետամնաց տարրեր, վորոնք չգիտեն և չեն հասկանում ստախանովյան շարժման դարգացման նշանակութիւնն ու կարեւորութիւնը ընդհանուր գործի համար՝ սոցիալիզմի համար, յուրաքանչյուր աշխատավորի ավելի լավ, բերկրայից, ունեւոր կյանքի համար: Ագիտատորի խնդիրն է՝ մատներէ արանքով չնայել այդպիսի մարդկանց, այլ համառորեն համոզելով, զգայուն մոտեցում ցուցաբերելով, սոցիալիստական մրցութեան համար վոտքի հանել նույնիսկ ամենահետամնաց աշխատավորին և բռնկել նրան ստախանովյան խանդավառութեամբ:

Ագիտացիայում հսկայական դեր է խաղում քրինակի ուժը: Այդ քանիցս մատնանշել է Վ. Ի. Լենինը, այդ մշտապես շեշտում է խորհրդային ժողովրդի ուղուցիչ, բարեկամ ու առաջնորդ ընկ. Ստալինը: Որինակի ուժը պետք է լայնորեն ոգտադոր-

ծել հանուն ստախանովյան շարժման մեր մղած ազխտացիւոյւմ, ընդմիջում ոգտա-
գործել մոչ միայն ուրիշներէ տված որինակի,
այլև հենց ազխտատորի իր անձնական որի-
նակի ուժը: Մեզ մոտ դեռ կան փաստեր,
յերբ ազխտատորը ազխտացիա յե մղում
ստախանովյան շարժման համար և միև-
նուն ժամանակ ինքը ստախանովական չե,
իր կատարած գործին ստախանովյան մո-
տեցում ցուցաբերելու որինակ չի տալիս:
Բնական ե, մոր այդպիսի ազխտացիան չի
կարող գործունակ, համողիչ լինել: Լենին-
յան-ստալինյան կուսակցության գոյու-
թյան ամբողջ պատմության ընթացքում
բոլորէինները մասսաներին մեծ, հերոսական
գործերէ համար մոտքի յեն հանել հախ-
կապեա շնորհիւ այն հանդամանքի, մոր
միշտ իրենք են ընթացել մարտիկներէ ա-
ռաջին շարքերում, միշտ իրենք են ցույց
տվել լավագոյն որինակը: Այդպեա պետք
ե լինի նաև ստախանովյան շարժման հա-
մար մղվող ազխտացիւոյւմ:

Խորհրդային ժողովուրդը, մորպեա ան-
խորտակելի, հոգր զորացում, առաջ և
գնում կոմունիզմի մեծ ճանապարհով: Զուր
են մեր յերկրում հին աշխարհի դեռ վերջ-
նականապեա չջախջախված ոճերի ու իժե-

րի, ֆաշիզմի տրոցկիստական-գլխովյեվա-
կան գործակալների ու նրանց աջ գործա-
կիցների ջանքերը՝ դանդաղեցնել, արդե-
լակել այդ հաղթական առաջընթացը: Տի-
տան ժողովուրդն իր հոգր շարժման ըն-
թացքում անողոքաբար կտորի այդ ամ-
բողջ դարչելիքը, մինչև վերջը կմաքրի
նրանից իր խորհրդային հրաչալի յերկիրը:
Իր կուսակցության ղեկավարությամբ, մեծ
առաջնորդ ընկ. Ստալինի հանձարեղ ղե-
կավարությամբ, ստալինյան Սահմանա-
դրության դրոշի տակ, Խորհրդային Միու-
թյան ժողովուրդները 1937 պատմական
տարում ձեռք կբերեն նոր, մեծամեծ հաղ-
թանակներ, ավելի լավ, բերկրալից ու դե-
ղեցիկ կդարձնեն իրենց կյանքը:

ՀԻՆՉԱԼԻ ԹՎԵՐ

ԻՆՉՈ՞Ւ ՀԱՄԱՐ ԵՆՔ ՊԱՅՔԱՐԵԼՈՒ
ՄԵՆՔ 1937 ԹՎԱԿԱՆԻՆ

Առաջիկա յերկրորդ ստախանովյան տա-
րում մենք պաշքարելու յենք՝

Հանուն ԽՍՀ Միության պետական բյու-
ջէի ընդհանուր ծավալի 98,1 միլիարդ
ռուբլի յեկամուտներով և 97,1 միլիարդ
ռուբլի ծախսերով: Այդ թվից ժողովրդա-
կան տնտեսության փինանսավորման հա-
մար՝ 39,6 միլիարդ ռուբլի, սոցիալ-կուլ-
տուրական ձեռնարկումների համար՝ 26,6
և յերկրի պաշտպանութունը փինանսավո-
րելու համար՝ 20,1 միլիարդ ռուբլի:

Հանուն ժողովրդական տնտեսության
հիմնական աշխատանքների ծավալի հրա-
կանացման՝ 32,6 միլիարդ ռուբլի գումար-
ով, հիմնական աշխատանքների արժեքի
10,5 տոկոս իջեցմամբ և հանուն նոր ու
վերակառուցվող ձեռնարկությունների գոր-
ծարկման՝ 34,9 միլիարդ ռուբլի գումար-
ով:

46

Հանուն ԽՍՀՄ-ի ամբողջ արդյունաբերու-
թյան արտադրության ընդհանուր ծավալի՝
103 միլիարդ ռուբլի գումարով (1926—27
տարվա անփոփոխ գներով), վոր կազմում
է 20 տոկոս աճ, համեմատած 1936 թվա-
կանի հետ:

Հանուն արտադրության միջոցների ար-
տադրման 60 միլիարդ ռուբլի գումարով,
վոր կազմում է 19,5 տոկոս աճ, և հանուն
սպառման միջոցների արտադրման 43 մի-
լիարդ ռուբլի գումարով, վոր կազմում է
20,8 տոկոս աճ:

Հանուն կարևորագույն առաջադրանքնե-
րի կատարման ու զերակատարման ար-
դյունաբերության հետեյալ ճյուղերում.

Ելեկտրոններգիայի արտադրումը —	
40·500·000·000 կիլովատ-ժամ	
Քարածխի հանույթը	150·150·000 տոնն
Այդ թվից	
Դոնբաս	88·000·000 »
Նավթի ու գազի	
հանույթը	34·500·000 »
Թուջի արտադրությունը	16·012·000 »
Պողպատի արտադրությունը	
20·150·000 տոնն	
Մամլած մետաղի արտադրությունը	
15·623·000 տոնն	

47

Մեքենաշինության ու մետաղամշակման
իրերի արտադրությունը 30.300.000.000 մ.

Այդ թվից՝

մետաղահատ դաղդյահներ 41016 հատ
Շոգեքարչ (պայմանական «Յ» և «ՇԿ»)
Հաղորդակցության ձանադարհների ժող-
կոմատի համար 1900 հատ

Ապրանքատար վազոն (յերկսունի վազոն-
ների հաշվով) Հաղորդակցության ձանա-
դարհների ժողկոմատի համար

86.000 հատ

Տրակտոր (2,590.000 ձիու ուժի ընդհա-
նուր կարողությամբ) 79.000 հատ

Կոմբայն 55.000 »

Ավտոմոբիլ 220.000 »

Հեծանիվ 900.000 »

Մոտոցիկլ 15.000 »

Լուսանկարչական սպարառ

298.500 »

Պատեֆոն 1.000.000 »

Պատեֆոնի սլաատինկա 50.000.000 »

Շինարարական ու վառելիքի փոխա-
դրում 273.700.000 խոր. մետր

Սղոցած փայտեղեն 38.800.000 » »

Թուղթ 955.350 տոնն

48

Կահույք (խոշոր արդյունաբերության
գծով) 900.000.000 ուրբի

Բամբակեղեն գործվածքներ

4.084.100.000 մետր

Վուշե գործվածքներ 380.000.000 »

Բրդեղեն գործվ. 108.090.000 »

Մետաքսեղեն գործվ. 58.270.000 »

Կոշիկեղեն 190.000.000 զույգ

Միա (Մանդարդյունաբերության ժողկո-
մատի արտադրությունը) 800.000 տոնն

Ձուկ (վորսած) 1.800.000 »

Շաքար 2.600.000 »

Կոնսերվ 1.425.000.000 պայմանակ. տուփ

Հրուշակեղեն 1.073.600 տոնն

Հաց 17.000.000 »

Հանուն հացահատիկայի մշակույթների
մի հեկտարի 10,4 ցենտներ միջին բերքա-
տվության և հացահատիկային մշակույթ-
ների 6.613 միլիոն փութ արտադրանքի:

Հանուն բամբակի 13,5 ցենտներ բերքա-
տվության և 46,1 միլիոն փութ թել-բամ-
բակի արտադրանքի:

Հանուն շաքարի ֆակտորի 205 ցենտներ
բերքատվության (կոլտնտեսությունների
համար) և շաքարի ճակնդեղի 246 միլիոն
ցենտներ ընդհանուր արտադրանքի:

49

Հանուն վուշի 4 ցենտներ բերքատվության և թել-վուշի 8.450 հազար ցենտներ արտադրանքի :

Հանուն որական 95 հազար վագոն միջին բեռնման յերկաթուղային տրանսպորտում, տարեկան 565 միլիոն տոնն բեռի փոխադրման յերկաթուղիներով և յերկաթուղային տրանսպորտի կատարած 493,5 միլիարդ տոնն-կիլոմետր ընդհանուր աշխատանքի :

Հանուն աշխատանքի արտադրողականության անման՝ 1935 թվականի մականդակի ղեմաց—արդյունաբերության մեջ 19,5 տոկոսով, շինարարության մեջ 22,5 տոկոսով, յերկաթուղային տրանսպորտի փոխադրումների առարկիւղում 16 տոկոսով, գետային տրանսպորտի փոխադրումների առարկիւղում 29,1 տոկոսով և ծովային տրանսպորտի փոխադրումների առարկիւղում 16,2 տոկոսով, խորհանոթողկոմատի խորհանոթություններում 41 տոկոսով :

Հանուն պետական ու կոոպերատիվ առևտրի 131 միլիարդ ուրբլի մանրածախ ապրանքաշինարարության ընդհանուր չափի :

Հանուն տարրական, վոչ լրիվ և լրիվ միջնակարգ դպրոցների աշակերտների 30

50

միլիոն հոգի ընդհանուր կոնտինգենտի :

Հանուն 57,6 հազար ակմբային հիմնարկների աշխատանքի (առանց արհմիութենական ակումբների) և լուսժողկոմատներին 11,3 հազար մասսայական գրադարանների աշխատանքի :

Հանուն 30,4 հազար բեմական ձեռնարկությունների (թատրոնների, կրկեսների, կինոների և այլն) աշխատանքի :

Հանուն սոցիալիստական մրցության նոր վերելքի և նրա ավելի բարձր ձևի՝ ստախանովյան շարժման, հանուն 2-րդ հնգամյակի վերջին տարվա՝ 1937 թվականի պլանի առաջադրանքների նախաժամկետ կատարման :

51

Կ (բ) Կ ԿԵՆՏՐԱԼԻԶԱՐԿՈՒՄ — ՎԵՐԻՆԵՅ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

Շ ա ր աւ ա կ զ ու մ Ի 1937 թ.
բաժանորդագրությունը

„ԱԳԻՏԱՏՈՐԻ ԲԼՈԿՆՈՏ“

Հուլիս և օգոստոս ամիսը 2 անգամ

Հ Կ (բ) Կ ԿԵՆՏՐԱԼԻԶԱՐԿՈՒՄ ԿՈՄԱՅՐՈՎԱԳՎԱՆՈՒԹՅԱՆ
և ագիտացիայի բաժնի հրատարակություն

ԲԱԺՆԵԳԻՆԸ՝

12 ամիսը . . . 6 ռուբ.

6 » . . . 3 »

3 » . . . 1 ռ. 50 կ.

Առանձին համարը՝ 25 կոպ.

Բաժանորդագրվելու համար ղրմել՝

„Սոյուզպեչատ“-ի քաղաքային, շրջանային
բյուրոներին և փոստի բաժանմունքներին: